

Saravillo el fan masculí, *un lid* 'una allau' «que se desprendió», però un altre informant del mateix poble digué *un lid*, per tant allí no seria -s de plural sinó una forma com la gascona *la lits*. — 7 Cf. aran. *lissa* 'pista per llançar troncs tallats muntanya avall', Luixon *eslissa* «raví forestier» (RLR XLVII, 512), *eslissà-s* «glisser» a Saint-Pe-d'Arder (Alt Comenge, *Bouts d. M.* x, 46). No ho assegurem pas, però potser encara arriba quelcom del tipus *lits* fins al Fenollet dels Pyr-Or.: la carretera que des de Caudiès de Sant Pau passa a l'Aude remuntant la Vall de la Bolzane, segons P. Vidal (*Guide des P. O.*, 525) es diria *de la Pierre-Liz*. — 8 A Saünc me'l defineixen «despreniment de terres causat per la neu» i a Benasc mateix *una zlitaraða* «una ensulsiada de terra o també de neu» (1965): al mateix que em digué això, em va semblar sentir-li, en el curs d'una conversa de muntanya, *una lit*. Tot això atès, recordem-nos del nom de la ribera benasquesa de *Lliterola*, que a LLET' judico altrament. — 9 En els Pirineus només ho vaig sentir a Canfranc, on signant-me una caseta ben ensorrada, m'explicaven «bajó un *alúde* y l'arralló toda» (1966). ¿No hauria hagut d'analitzar-ho com una *lúde*? No m'ha llegut de comprovar-ho. — 10 Després de pujar-hi el 1924 en vaig publicar una ingènua etimologia llatina en el BDC 1925, p. 70. Ara em sembla un bascoide MENDI-LUTE 'l'allau de la muntanya' amb MENDI reemplaçat pel sinònim i parònim ll. MONTEM. — 11 «In aurariis metallis, quae *alutias* vocant», «(aurum) cum ita inventum est in summo caespite, *talutium* vocant, si et aurosa tellus subest», Plini, *Nat. Hist.* xxxiv, 157; xxxiii, 21. Tanmateix no oblidem TALŪS. — 12 Vegeu les pp. 110, 187.11, 187.17 i 94 (el text teutònic a la p. 121) de l'edició facsimil de Mažiulis i Ivaskevicius, *Prusy kalbos paminklai*, Vilnius, 1966. 13 Dos mots ací sobre una paraula que sembla parenta dels nostres *llido* i *lit*, si bé resta dubtós, potser per l'escassetat de dades i la manca d'estudis previs. Un substantiu masculí *llitze*, que alguns canvien en *llitge*, designa una mena de mineral a les muntanyes centrals dels nostres Pirineus (en tinc més notes, que ara no surten, entre els materials de l'*Onom. Cat.*): *alz lidzas*, pany de serres damunt Gósol: vaig constatar el 1964 que ho usen també com a apel·latiu: — «Què vol dir —És que hi ha uns *llitzes*». Només vaig aconseguir com a aclariment «ensulsiada» (reconec que m'ho hauria hagut de fer aclarir per d'altres, car no ens vagà). Damunt Villalonga de Camprodon, a la ratlla de Tregurà, hi ha la Cabanya del *Llitge* (pronúncia vacil·lant avui, alguns diuen *liça*) (entre Plantravau i el Torrent de les Comelles, contenen que la feren uns 70 anys ha, però el nom del lloc deu ser molt anterior, n.º 1589 i 75 de la monografia Amigó-Pascual). El DAg. recull un derivat (amb aire de col·lectiu arcaic en -ETUM) «*llitzet* (Muntanya) mener?»; de fet és molt conegut el *Cap de Llitzet* (*ližéřt*), cim culminant de la Serra d'Ensija (2360 alt.) a l'Alt Berguedà (anotat viu 1930, 1960 ---), veg. Cèsar A. Torras, *Pirineu* 60

Cat. v, 292-6, que acaba així la descripció de l'ascensió: «s'escala el cim superior per l'aspre rocater, esmenussat per les neus»: tot el muntanyam des de Fígols, per Balcebre, i Fumanya a Gósol, és ple d'antics meners de ferro. L'àrea del mot continua sens dubte en domini occità: *Lousliiges*, NL del Gers (confirmat sense detalls per Polge, *Mél. Phil. Gers.*, 1960, 69). En el Tarn, l'Abbé Nègre, en *Toponymie du cº de Rabastens*, § 891, dóna bastants testimonis de «lieux-dits» *Les Litges*, *Litzes* (i alguna variant més): notem que aquestes *tg* manquen d'autoritat etimològica, car a la major part del Tarn, i en algunes zones dels departaments limítrofs, els nexes *ij* i *iz* de l'oc. antic i del català es neutralitzen totalment (sovint sonant com a *dz*, en altres punts *č* o *ts* l'un i l'altre: *trege* '13' etc.). Nègre en dóna una descripció detallada («terre qui, mouillée, s'agglutine et durcit, mais à la chaleur s'effrite et devient comme du sable, analysée 42 % silice fine, le reste d'argile, sans calcaire»); per desgràcia cal desconfiar-ne enterament perquè l'autor insisteix absolutament a identificar el mot amb un mer parònim (al qual deu correspondre, més que a l'altre, la seva descripció): fr. ant. *lise* «terre molle ---» (d'on fr. mod. *s'enliser*), Albi *liso* «limon mêlé de sable très fin»: identificació que rebutgem sense vacillar, no sols perquè no correspon al que podem constatar (imperfectament) de la naturalesa del nostre *llitze*, sinó perquè -s- no és l'africada -tz-, i el nostre mot és un masculí no solament en català, sinó també per l'article *Lous-* del Gers, i pel detall de les terminacions a Rabastens. No desconec que la parentela del fr. ant. *lise* és antiga i ben documentada en terres d'Oc: el PSW iv, 413, recull cinc o sis casos de la grafia *lisa* o *liza* en els Comptes d'Albi de c. 1360, confirma la definició el TdF (*liso*) i el FEW (v, 332; cf. iv, 156) localitza també en el Cantal, Saintonge etc. Però això no són raons per confondre dos mots de forma netament distinta i de sentit també diferent: els llocs anomenats *llitze* i *llitzet* en els nostres Pirineus són indrets de mineral dur, ericats de grenys i d'aparença ferruginosa. Que l'etimologia no pot ser *LĪGA cèltic com voldria Nègre, salta a la vista per la fonètica; val a dir que tampoc no trobo acceptables (per a *liso*; per a *llitze*, evident que no ho són) les bases *LĪGĪTĪA o *LĪGISĪA (així mateix gàl·liques) que pretenen Wartburg (i JHubschmid) en el FEW (tampoc inobjeables fonèticament ni en l'aspecte morfològic i cèltic); és ben possible que es tracti de l'arrel expressiva-onomatopeica de LLIS (*llisar*, *lliscar*), però això aquí no ens afecta, car de tota manera sembla segur que el nostre *llitze* no va amb això. Com a base fonètica potser es pot suposar *LĪTĪCE en relació amb *lit/llido*, nom de l'allau, a causa dels grans runars i ensulsiades dels meners.

Llidó, llidoner, V. lledó

LLIGAR, del ll. LĪGĀRE id., que donà de primer